

ERHVERVSJURA

Hvem betaler, når kopien konfiskeres?

KOPIVARER: Reglerne for, om man kan få tilbageført sine penge fra banken, hvis man har købt en kopivare i den tro, at det var en mærkevare, er blevet ændret – til stor forvirring for bl.a. Forbrugerombudsmanden.

LARS BO LANGSTED
professor, leder af IECC,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

finans@finans.dk

I juni 2013 skrev jeg i disse spalter om stakkels Jensen, der havde købt et par sko på nettet. Et par sko, som han troede var ægte – for ellers ville han ikke have købt dem – men som viste sig at være dårlige, ildelugtende og grimme kopier. En situation, som ikke bare Jensen, men massevis af andre borgere, har stået i tidligere og vil komme til at stå i igen fremover. Uanset hvor meget, man ser sig for og tjekker hjemmesiden, kan man risikere at blive narret på denne måde.

Nogle måneder før jeg skrev om stakkels Jensen, havde Pengeinstitutankenævnet afgjort en tilsvarende sag om en tømrrsvend, der havde købt først tre par Nike-sko (troede han) og derefter to par Nike-sko på en anden hjemmeside (troede han).

Den første sending var blevet stoppet i tolden, og den anden sending havde han selv returneret til Nike, idet det viste sig, at også den indeholdt kopisko. Ankenævnets flertal var nået frem til, at tømrrsvendens bank, Nordea, ikke var forpligtet til at tilbageføre de to betalinger, som var gennemført med et Visa-kort. Nævnets flertal fandt, at der havde været tale om en "mangel" ved skoene (ja, det tør man nok sige) og ikke et tilfælde af "ikke-levering".

Denne sondring, der for ikke-jurister må forekomme noget formel, har stor betydning. Betalingstjenesteloven giver således en bankkunde krav på tilbageførsel af et beløb, der er betalt med et kreditkort på nettet, bl.a. når: »den bestilte vare eller tjenesteydelse ikke er leveret«.

Man har imidlertid ikke efter loven krav på tilbageførsel, hvis varen lider af en mangel.

Forbrugerombudsmanden var ikke tilfreds med Pengeinstitutankenævnets kendelse og lagde derfor sag an ved Sø- og Handelsretten mod Nordea med påstand om, at banken i medfør af lovgivningen havde pligt til at tilbageføre beløbet til kunden. Og lige før jul traf Sø- og Handelsretten så afgørelse i sagen.

Igen var det Nordea og hverken kunden eller Forbrugerombudsmanden, der fik en julegave. Tømrr-

svenden havde dog, efter Forbrugerombudsmanden var gået ind i sagen, fået tilbageført beløbet af Nordea »uden præjudice for en eventuel retssag og til fuld og endelig afgørelse af sagen«.

Dette afholdt dog ikke retten fra at behandle sagen.

Ganske som i Pengeinstitutankenævnet delte retten sig i et flertal (på fire) og et mindretal (på en enkelt).

Som nævnt havde vores ven tømrrsvenden først købt tre par Nike-sko til en samlet pris på knap 1.500 kr. Den anslåede butikspris i Danmark var på 800 kr. pr. par.

Disse tre par var blevet standset i tolden og senere – med tømrrsvendens tilladelse – blevet destrueret af Nike i Danmark. Om disse sko udtalte flertallet, at ganske vist var de aldrig blevet leveret til køberen, men af forarbejderne til betalingstjenesteloven kunne man se, at en situation »hvor en vare tilbageholdes i tolden, fordi den ikke lovligt kan indføres i Danmark«, ikke skulle omfattes af pligten til at tilbageføre beløbet.

Hvad angik den sidste forsendelse med de to par Nike-sko, som også viste sig at være kopier, han var ikke

heldig den stakkels tømrrsvend, fastslår flertallet helt lakonisk og uden nogen form for begrundelse, at »den omstændighed, at de leverede par sko ikke er originale Nike-sko, men kopivarer, må karakteriseres som en mangel« Og så var den ikke længere.

Der var således ikke efter loven pligt for Nordea til at tilbageføre beløbet.

Mindretallet var lodret uenig med kollegerne. Om de sko, der var blevet tilbageholdt i tolden, udtalte hun, at »... den i forarbejderne til betalingstjenesteloven anførte undtagelse fra betalingstjenestelovens § 74, stk. 1, nr. 2, ved tilbageholdelse i tolden ikke kan antages at omfatte en situation som den foreliggende, hvor en forbruger har købt kopivarer i den tro, at det var ægte mærkevare. Om de to sidste par sko fandt hun, at der ikke »ud fra en køberetlig vurdering ... er sket levering af de bestilte varer i betalingstjenestelovens § 74, stk. 1, nr. 2's forstand«.

Dette begrundede hun med henvisning til forarbejderne, hvor det bl.a. var anført, at Pengeinstitutankenævnets daværende praksis kunne opretholdes – og ifølge den tidligere praksis havde

nævnet sidestillet levering af kopivarer med ikke-levering.

Nu skulle man så mene, at det fremover er klart, at man ikke har krav på tilbageførsel af betalinger, man har foretaget i den tro, at man købte mærkevare, men i stedet får tilsendt en kopi. Men så enkelt er det ikke.

Det er nemlig sådan, at i hvert fald Visa og Mastercard har ændret de aftaler, de har med bankerne om tilbageførsel af beløb, således at også modtagelse af kopivarer nu begrunder krav på tilbageførsel.

F.eks. oplyser Jyske Bank (januar 2017) på sine hjemmesider om Mastercard om følgende situation: »Jeg har bestilt en mærkevare, men forretningen har sendt en kopivare«, at »fordi du har betalt med dit MasterCard, kan du få tilbageført betalingen via banken under forudsætning af, at du kan dokumentere, at der er tale om en kopivare. Det kan dokumenteres på en af følgende måder:

1. Ejeren af rettighederne til varemærket eller dennes repræsentant har kontakttet dig og har krævet kopivaren udleveret.

2. Skat har sendt et brev om, at varen er stoppet i tolden,

”

Det vides ikke i skrivende stund, hvad Forbrugerombudsmanden er blevet enig med sig selv om.

fordi der er tale om en kopivare.

3. En uafhængig ekspert eller sagkyndig har fastslået, at der er tale om en kopivare.

Derudover skal øvrige krav for tilbageførsel være opfyldt, f.eks. at du har henvendt dig snarest muligt til banken.«

Tilsvarende gør sig antageligt gældende for alle banker, hvor kunden har betalt med sit Visa-kort eller sit Mastercard. Det er i hvert fald, hvad der (også) refereres i dommen.

Nu kunne man så atter tro, at der var klarhed – men også det ville være for hurtigt en slutning. Forudsætningen for at man som bankkunde har krav på tilbageførsel ved køb af en mærkevare, som viser sig at være en kopivare, er nemlig, at der er en aftale mellem banken og det pågældende kortselskab – og dermed også normalt i aftalen mellem banken og kunden – om dette.

Dels kan aftaler som bekendt laves om. Det var aftalen med Visa f.eks. blevet i efteråret 2012, og det var efter tømrrsvendens havde bestilt sine Nike-sko. Dels kan der være andre betalingsmåder på nettet, som ikke indeholder en tilsvarende aftale, og hvor det derfor "kun" er lov om betalingstjenester, der gælder. Og den giver, som Sø- og Handelsretten nu har fastslået, ikke krav på tilbageførsel i sådan en situation.

Samme dag, som dommen faldt, udtalte Forbrugerombudsmanden:

»Nu vil jeg overveje, om vi bør anke dommen. Dommen handler om, hvad der var lovgivers – altså Folketingets – intention med reglerne, og hvordan de skal forstås i fremtiden. Det har der været tvivl om. Det vil derfor indgå i mine overvejelser, at der skal vedtages ny lovgivning på området i løbet af foråret. Folketinget får her lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet om, hvem der fremover skal bære tabet.«

Det vides ikke i skrivende stund, hvad

Forbrugerombudsmanden er blevet enig med sig selv om.

Er De forvirret...?

Det var sko, som var kopier af mærket Nike, som en tømrrsvend kom galt af sted med at købe. Foto: JP